

**SAMPLER
SÈRIES**

15 DE MARÇ

SALA 4 ALICIA DE LARROCHA

LE RETOUR DE L'ÉCOUTE

**MICHEL DONEDA + LÊ QUAN NINH +
NÚRIA ANDORRÀ**

PROGRAMA DE MÀ

MICHEL DONEDA, SAXÒFON

LÊ QUAN NINH, PERCUSSIÓ

NÚRIA ANDORRÀ, PERCUSSIÓ

COMENTARI

per **Joan Arnau Pàmies**

Richard Barrett, un dels compositors gallesos més significatius de les darreres dècades, defineix la improvisació lliure com «un mètode de creació musical en el qual el marc formal (*framework*) en si mateix es produeix en el moment de la interpretació, en lloc d'existir abans d'aquesta». La definició proporciona una comprensió d'aquesta música força allunyada de visions més restrictives de la improvisació. Per exemple, l'estètica més tradicionalista del jazz actual entén la improvisació principalment com allò que té lloc durant el solo d'un instrumentista; un solo basat en una seqüència d'acords predeterminada, un tempo preestablert i un llenguatge motívic i tonal influït per una tradició concreta i força impermeable. Dit d'una altra manera, els músics d'aquest jazz estudien prèviament i en profunditat el *marc formal* d'aquesta música, el coneixement del qual els permetrà, posteriorment, d'improvisar correctament durant els solos.

L'ús d'aquest darrer adverbí –*correctament*– no és gratuït. El marc formal d'una tradició musical particular està constituït per tots aquells elements que proporcionen coherència al discurs

musical. Alguns exemples bàsics: el marc formal del classicisme vienès conté el famós baix Alberti; el de la música dodecafònica de Schönberg evita les octaves; el de la música techno conté un *beat* a negres sovint sintetitzat per un TR-808 per sobre dels 120 BPM. D'aquesta manera, la juxtaposició d'un *beat* de techno i un baix Alberti d'una sonata de Mozart podrà generar una infinitud de situacions (curioses, absurdes, ridícules, gracioses...), però mai proporcionarà coherència segons els paràmetres propis del classicisme o del techno. En aquest exemple, molts dels elements d'aquestes dues músiques són irreconciliables i només podrien coexistir i expressar-se *correctament* en el si d'un nou marc formal eclèctic.

D'aquí sorgeix aquesta dicotomia entre allò que és correcte o no en un marc formal determinat. En la improvisació lliure, argumenta Barrett, el marc formal apareix en el moment de la interpretació (i creació) i, per tant, només a mesura que la música avança podem començar a valorar-ne la seva coherència. A priori, qualsevol so serà vàlid. Qualsevol començament serà adequat. La gran dificultat per a aquest tipus d'improvisadors no és pas començar a tocar, sinó desenvolupar un discurs musical amb sentit basat en les relacions entre els elements introduïts en el passat més immediat; és a dir, compondre en temps real. En la improvisació lliure, la trinitat entre passat, present i futur és fonamental: els músics estan obligats a respectar-la, un respecte que apareix fins i tot en la mateixa negació d'aquesta en tant que, senzillament, el pas del temps és inevitable.

Els artistes d'avui han esdevingut figures claus de la improvisació lliure europea. El duo de Michel Doneda i Lê Quan Ninh és una formació estable amb dècades d'experiència als escenaris. Doneda, saxofonista, beu de referents com Sidney Bechet, Steve Lacy i Evan Parker, però també de la seva experiència personal al Gabon, on conegué la música tradicional del país. De formació clàssica, Lê Quan Ninh és intèrpret i improvisador. Fundador de diversos grups com el Quatuor Hêlios i l'ensemble]h[iatus, ha estrenat obres de compositors actuals com Kaija Saariaho, George Lewis, Vinko Globokar i Jennifer Walshe. Núria Andorrà té una trajectòria meteòrica. Formada a l'ESMUC i a la Hochschule für Musik de Karlsruhe, ha col·laborat amb grups de música contemporània com Icarus Ensemble, Algoritmo, Ensemble Abstraï, BCN 216, Murtra Ensemble i Morphosis Ensemble. És fundadora i directora de Improject Ensemble i MontMusic Festival, i com a improvisadora, ha tocat amb Agustí Fernández, Joëlle Léandre, Fred Frith, Susana Santos, Christiane Bopp i Tom Chant.

Concert dedicat a la memòria de Marianne Brull.

AMB EL SUPORT DE

B Sabadell
Fundació